

Delna rešitev za vrsto težav

Predlog nove ureditve prometa v ožjem središču Ljubljane ne bo imel nobenih negativnih posledic; vprašanje je le, če ga bomo dosledno izvajali. Tako so menili člani sveta za urejanje prostora, komunalna vprašanja in varstvo okolja pri občinski konferenci SZDL Center, ko so obravnavali predvidene nove ukrepe na tem področju.

Kot je znano, naj bi že v kratkem zaprli za promet območje okrog Tromostovja in sicer: Wolfovo ulico, Prešernov trg, del Miklošičeve in del Trubarjeve ulice, Tromostovje, Cankarjevo nabrežje, Pod Trančo, Mestni trg, Stritarjevo ulico, Pogačarjev trg, Mačkovo ulico in Ciril-Methodov trg. Vendar pa zgoraj ne bi bila popolna. Še vedno bi lahko vozili tod avtobusi mestnega prometa, taksiji, dostavna vozila in prebivalci, ki na tem območju stanujejo.

Na mestnem komiteju za promet upravičeno menijo, da se bo potrebno v zvezi s takšno ureditvijo, ki bo bržkone zahtevala še nekatere dodatne ukrepe zunaj navedenega območja, temeljito pogovoriti z občani. Sedanji predlog pomeni namreč kar zajeten poseg v sedanji sistem.

Dandanes obravnavamo promet še vedno predvsem z vidika avtomobilista in še vedno premalo upoštevamo pešca in kolesarja. Zelo veliko ljudi se je pripravljeno voziti s kolesom, vendar si ne upajo, ker nimajo kje. Cestišča so prenevarna, na pločnik pa spet ne morejo. Kaj malo se nas je dotaknila praksa, ki se je uveljavila v vrsti evropskih mest, kjer so mestna središča že davno zaprli za ves promet. Sramežljivo smo »podarili« pešcem dve ulici – Čopovo in Nazorjevo ter četrt Cankarjeve in košček Trubarjeve. Izgovarjali smo se, da Ljubljana nima obvoznih cest, ki bi omogočale, da izločimo promet iz središča mesta. Skratka – avtomobilu smo podredili vse.

Ožje središče mesta se je spremenilo v velikansko parkirišče. Vsak dan parkira tu okrog 18 tisoč vozil. Nekatera zato, ker morajo, nekatera pa zato, ker se hočejo njihovi lastniki pripeljati tik do svojega delovnega mesta ali pa mesta, kjer imajo opravke.

»Poznam ljudi,« je dejal nekdo v razpravi, »ki ne uporabljajo niti zimskega plašča niti dežnika. Zlepa ali zgrda parkirajo tik pred vhodom v zgradbo, v katero so namenjeni.«

Mnogo pa je avtomobilov, ki morajo parkirati v Centru. Tu imamo namreč veliko skladišč in tudi veliko trgovin, ki prodajajo težko kosovno blago. Imamo servise za različne aparate in stroje. Udobje teh servisov se je ustalilo in težko ga je odpraviti. Od strank zahtevajo, da same pripeljejo in odpeljejo velike stroje in aparate, namesto da bi servis sam organiziral dovoz in odvoz ali pa da bi organiziral popravilo na domu.

Zaradi hrupa, umazanije in slabega zraka, ki nastajajo zaradi prometa, ostajajo v Centru samo starejši prebivalci, mladi pa si na vso moč prizadevajo, da si najdejo življenjski prostor drugje, kjer so razmere bolj ugodne.

Zatrpanost mestnega središča s prometom je torej kompleksen problem, ki ga bo potrebno reševati z različnimi ukrepi. Zgoraj okrog Tromostovja je samo začetno dejanje, ki naj bi postopoma pri-

peljalo do vrste drugih ukrepov.

Predstavniki posameznih krajevnih skupnosti so kritično ocenili predlagano ureditev in podali vrsto tehtnih priporočil.

V KS Ajdovščina menijo, da je predložena ureditev dobra, vendar pa imajo pripombe na tiste ulice, ki jih sedanje spremembe ne zadevajo. Menijo, da so enosmerne ulice neustrezno usmerjene in da bi moral biti prometni režim drugačen.

V KS Kolodvor ugotavljajo, da je sedanji predlog le začasna rešitev. Vsa krajevna skupnost se ob delavnikih spremeni v velikansko parkirišče. Edina rešitev naj bi bile garaže, ki bi jih zgradili pod zemljo. V promet bi morali pač investirati, če bi želeli napraviti na tem področju red. Zakaj ne bi uporabili nekaterih pločnikov tudi za kolesarske steze, predvsem tiste, kjer hodi bolj malo ljudi.

V KS Josip Prašnikar ugotavljajo, da so z zaprtimi ulicami slabe izkušnje. Kaj kmalu se spremenijo v parkirišča in namesto da bi bila taka ureditev v prid stanovalcem, jim je samo v še večjo nadlego.

V KS Stari Vodmat so zastavili vprašanje, zakaj imamo sploh tolikšno gnečo na cestah in v križiščih? Avtobus mestnega prometa je predrag in če se peljeta v osebni avtomobilu dva potnika, je izdatok za bencin nižji, kot stane vožnja z avtobusom. Ali ne bi mogli najti za Viator drugačne rešitve, kot pa da nenehno odobravamo njihove zahteve za podražitev? S sedanji cenami za prevoz z Viatorjevimi avtobusi samo spodbujamo lastnike osebnih avtomobilov, da se vozijo s svojimi vozili. Ali smo sploh kdaj povprašali Viator, če si je prizadeval najti notranje rezerve?

V KS Stara Ljubljana imajo prav tako pripombe na račun Viatorjevih avtobusov. Velikanski zglobovi avtobusi so največja napota na ozkih mestnih ulicah. Vozila bi morala biti manjša in več naj bi jih bilo. Avtobusi so najhujši onesnaževalci zraka in povzročajo največji ropot. Zakaj Viator ne misli na brezšumne avtobuse, kot jih imajo drugod po svetu?

Iluzorno je misliti, da bodo avtobusi vozili po ožjem mestnem območju s hitrostjo 10 km na uro, kot to predvideva predlog nove ureditve. Za voznika je to zelo težko. Kakšni so nekateri Viatorjevi vozniki, pa tudi vemo. Ne govorimo samo o pretepanju potnikov, ampak tudi o drugih oblikah vse prej kot vpljudnega odnosa.

Nemogoča je ureditev Wolfove ulice, ki je enosmerna samo za nekatere. V nasprotno smer ne vozijo le avtobusi, ampak dobesedno drivijo po njej tudi taksisti, rešilci, poštarji in vse vrste dostavnih vozil. Zmeda je popolna in nikomur ni več jasno, kdo sme in kdo ne sme voziti v nasprotno smer.

★ ★ ★

Ob koncu pogovora se je izoblikovalo stališče, da je

predlagana ureditev sicer sprejemljiva, da pa bo potrebno spremeniti celotni režim v ožjem mestnem središču. Ne gre le za promet, ampak tudi za trgovino in poslovne prostore ter drugo. V nadzor nad redom v mestu bi morali vključiti tudi večje število občanov. Predvsem pa bi morali imeti jasno predstavitev o tem, kaj naj bi mesto predstavljalo in kaj od takšnega mesta hočemo. Šele tedaj bomo lahko jasno opredelili vlogo in režim prometa v njem.

Pomemben dejavnik mestnega prometa pa predstavlja vsekakor Viator kot nosilec javnega mestnega prometa. Razmisliti bo potrebno, ali je ta organizacija glede na dosedanje izkušnje sposobna urediti zadeve drugače. Najbrž bodo potrebni tudi politični posegi, da bomo na tem področju vsaj približno dobili tisto, kar želimo in hočemo.

NIKO ISAJEVIČ



STANE FLEGAR JE OB 80-LETNICI ODLIKOVAN Z REDOM REPUBLIKE Z BRONASTIM VENCEM

Priznanje za dolgoletno delo

Predsednik občinske konference SZDL Ljubljana Center Vid Štempihar je 7. maja izročil neumornemu družbenemu delavcu Stanetu Flegarju red republike z bronastim vencem, s katerim ga je ob 80-letnici odlikovalo predsedstvo SFRJ.

Slavljenec se je začel aktivno udeleževati že pred vojno v Sokolu, kjer je delal v gradbenem odboru za gradnjo sokolskega doma na Taboru, med okupacijo pa je bil aktivist OF. Njegove številne naloge v povojnem obdobju je skoraj težko naštet, saj je bil med drugim nič manj kot četr stoletja v krajevni skupnosti Tabor tajnik SZDL, požrtvovalno pa je delal tudi v sindikalnih, samoupravnih in telesnovzgojnih organizacijah, ter zadnja leta v vrstah upokojenec. Neumornemu jubilarantu, ki je še danes aktiven med upokojenca, želimo še mnogo zdravih in zadovoljnih let.

PO SLEDEH DELEGATSKIH VPRAŠANJ

Nov način odlaganja odpadkov

Kdo je izdelal analizo in dal pozitivno oceno o novem načinu odlaganja odpadkov v plastične vrečke, je na 34. seji zbora združenega dela občinske skupščine zanimalo 38. konferenco delegacij.

V Ljubljani so dolga leta ugotavljali, da stari način odlaganja in odvažanja odpadkov ni več primeren. Mestna skupščina je zato sklenila, naj se leta 1979 v ožjem mestnem središču preizkusi nov način odlaganja odpadkov. O sodobnejšem in bolj gospodarnem načinu zbiranja in odvažanja odpadkov je razpravljala tudi izvršni svet občine Center, ki je ob tem sprejel program za učinkovitejšo zbiranje, sortiranje in predelavo odpadkov.

Januarja leta 1979 je bil uveden poizkus novega načina odlaganja odpadkov v krajevnih skupnostih Prule in Ajdovščina. Kot je bilo predvideno v programu izvršnega sveta, sta obe krajevni skupnosti februarja naslednjega leta tudi izdelali poročilo,

prav tako pa je dalo svoje poročilo o zbiranju odpadkov v vrečke tudi mestno komunalno podjetje, tozdr Javna higiena.

Na podlagi teh poročil je občinska komunalna skupnost izdelala analizo in oceno poteka akcije in jo posredovala mestni in občinski konferenci SZDL ter izvršnemu svetu naše občine. Ti so novi način odlaganja odpadkov pozitivno ocenili. Izvršni svet pa je ob tem še zahteval, da Javna higiena v sodelovanju z občinsko komunalno skupnostjo zagotovi v Centru zadostno število kontejnerjev in jih namesti na ustrezna mesta. Kontejnerji naj bi bili označeni z različnimi barvami – posebej za navadne odpadke, ločeno za steklo in še za papir.

Javna higiena naj bi odpadke odvažala po potrebi, ne le trikrat tedensko. Postopoma naj bi začeli ločeno zbirati tudi odpadni tekstil, plastiko in kovine.

V skladu z zahtevami izvršnega sveta je Javna higiena na najbolj izpostavljenih mestih v središču Ljubljane že postavila kontejnerje za odpadke, preostale naloge pa bodo uresničili v letošnjem letu.

Ljubljanska mestna skupščina ta čas tudi že pripravlja odlok, ki odvoz in predelavo odpadkov podrobneje opredeljuje. Prav tako se je občinska komunalna skupnost z Javno higieno dogovorila, da naj v središču mesta stalno kroži vozilo, ki bo sproti odvažalo odpadke, ki so se nabrali med rednimi odvozi. Tam, kjer bi bilo potrebno odpadke odvažati pogosteje kot trikrat tedensko, pa naj krajevne skupnosti sporočijo na občinsko komunalno skupnost.

M. K.

POBUDA IZVRŠNEGA SVETA

Center želi svojo spomeniško službo

Izvršni svet Centra je sprejel pobudo, da v občini ustanovijo lastno organizacijo, ki bo imela na skrbi varstvo naravne in kulturne dediščine. Občinski komite za družbene dejavnosti ima zato nalogo, da v dveh mesecih pripravi elaborat o družbeno-ekonomski upravičenosti nove organizacije. Dejstvo je namreč, da v občini Center, ki se v zadnjem času spopriema s precej zahtevno nalogo prenove starega mestnega jedra, niso bili zadovoljni z delom Ljubljanskega regionalnega zavoda za spomeniško varstvo.

Podlago za takšno odločitev pomeni novi zakon o naravni in kulturni dediščini, ki je začel veljati v začetku letošnjega leta. Ta naloga občanom, da na svojih področjih ustanovijo organizacije za varstvo kulturne dediščine, ali pa prilagodijo novemu zakonu akte že obstoječih zavodov za spomeniško varstvo.

Občina Center se je torej odločila za prvo možnost, ki jo ponuja novi zakon. Dosedanje izkušnje so namreč pokazale, da mestni regionalni zavod za staro mestno jedro, ki je urbanistični spomenik in je zato v celoti spomeniško zaščiteno, ne more dovolj intenzivno skrbeti. Zavaljo skopih sredstev, ki jih za spomeniško zaščito daje Ljubljana, je namreč moral svoje delo razširiti kar na 20 slovenskih občin, da si je zagotovil potrebna sredstva.

Razumljivo je torej, da regionalni zavod za spomeniško varstvo staremu jedru Ljubljane ni mogel posvečati dovolj časa. To pa se je pri obnovi, ki teče že nekaj časa, izkazalo za zavratalni moment; obnova je potekala počasneje, kot bi sicer ob urejeni spomeniški zaščiti lahko. Zavaljo počasnosti regionalnega zavoda je zato na občino prihajalo precej protestov.

Ustanovitev občinske službe za spomeniško zaščito ne bo zahtevala večjih novih sredstev. Že doslej so namreč iz občinskega proračuna zagotavljali za delo regionalnega zavoda del sredstev, tako da bi sedaj ta sredstva le preusmerili za delovanje nove občinske službe za spomeniško varstvo.

M. K.